

Vec C-229/24 [Brännelius]ⁱ

Návrh na začatie prejudiciálneho konania

Dátum podania:

26. marec 2024

Vnútroštátny súd:

Högsta domstolen

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

21. marec 2024

Odvolatelia:

TK

OP

Ďalší účastník konania:

Riksåklagaren

ⁱ Názov tejto veci je fiktívny. Nezodpovedá skutočnému menu ani názvu žiadneho z účastníkov konania.

...

ÚČASTNÍCI KONANIA

Odvolatelia:

1. TK

...

2. OP

...

Ďalší účastník konania

Riksåklagaren (generálna prokuratúra, Švédsko)

...

PREDMET KONANIA VO VECI SAMEJ

Obchodovanie s využitím dôverných informácií

...

NÁVRH NA ZAČATIE PREJUDICIÁLNEHO KONANIA

Kontext

1. Na jar 2018 viedol Umeå kommunföretag AB, obecný podnik, v ktorom má obec Umeå právne rozhodujúci vplyv, postup verejného obstarávania na elektrické autobusy a nabíjacie stanice. Ponuky predložili dve spoločnosti. Jednou z nich bola kótovaná spoločnosť Hybricon Bus Systems AB. Záujem o postup verejného obstarávania prejavili tri ďalšie spoločnosti, ale neboli oprávnené predložiť ponuky.

2. Dňa 14. mája 2018 prijal obecný podnik rozhodnutie, ktorým sa zákazka nezadala spoločnosti Hybricon, ale inému uchádzačovi. E-mailom odoslaným o 14.34 hod. obecný podnik informoval o výsledku postupu verejného obstarávania všetkých päť spoločností.

3. V spoločnosti Hybricon prijal tento e-mail prevádzkový manažér, ktorý niesol hlavnú zodpovednosť za komunikáciu s obecným podnikom v súvislosti s postupom verejného obstarávania. Onedlho na to prevádzkový manažér poslal OP správu, v ktorej ho nabádal, aby predal svoje podiely v spoločnosti Hybricon. OP túto informáciu posunul TK, ktorý tiež vlastnil podiely v danej spoločnosti.

4. O 14.37 hod. odoslal TK príkaz na predaj 73 000 podielov v spoločnosti Hybricon. O niekoľko minút neskôr, o 14.40 hod., OP predal 31 000 podielov v tejto spoločnosti.

5. Hybricon vydala tlačovú správu, v ktorej oznámila svoj neúspech v postupe verejného obstarávania, o 15.22 hod. Cena podielov spoločnosti Hybricon následne prudko klesla. OP a TK predchádzajúcim prevodom podielov v tejto spoločnosti znížili svoje straty.

Konanie pred tingsrätten (súd prvej inštancie)

6. OP a TK boli spolu s ďalšími obvinení z trestného činu obchodovania s využitím dôverných informácií v súvislosti s predajom predmetných podielov.

7. Tingsrätten (súd prvej inštancie) odsúdil OP a TK za nezanedbateľné obchodovanie s využitím dôverných informácií na podmienený trest a verejnoprospešné práce. Ak by sa namiesto toho zvolil trest odňatia slobody, boli by odsúdení na odňatie slobody v dĺžke štyroch mesiacov. Ako náhrada škody spôsobenej trestným činom bolo skonfiškovaných 51 508 SEK z majetku OP a 146 536 SEK z majetku TK.

8. Podľa tingsrätten (súd prvej inštancie) predstavovala správa o tom, že Hybricon nebola v postupe verejného obstarávania úspešná, presné informácie týkajúce sa priamo spoločnosti Hybricon, ktoré mali vplyv na cenu podielov. Navyše tieto sa informácie nemohli považovať za sprístupnené verejnosti pred tým, ako Hybricon vydala tlačovú správu.

Konanie pred hovrätten (odvolací súd)

9. Hovrätten (odvolací súd) zmenil rozsudok tingsrätten (súd prvej inštancie) len v tom zmysle, že OP a TK dostali podmienený trest v spojení s 150 dennými sadzami peňažných trestov.

Konanie pred Högsta domstolen (Najvyšší súd, Švédsko)

10. OP a TK tvrdili, že Högsta domstolen (Najvyšší súd) by ich mal zbaviť zodpovednosti za obchodovanie s využitím dôverných informácií. Okrem iného uviedli, že informácie prestali byť dôvernými informáciami po odoslaní rozhodnutia o zadaní zákazky, a tým sa stali verejným dokumentom, na ktorý sa nevzťahovala dôvernosť.

11. Riksåklagaren (generálna prokuratúra) namietala voči tomu, že by sa rozsudok hovrätten (odvolací súd) mal zmeniť. Riksåklagaren (generálna prokuratúra) uviedla, že rozhodnutie o zadaní zákazky sa stalo verejným dokumentom v okamihu svojho odoslania, ale tvrdí, že na toto rozhodnutie sa stále mohla vzťahovať dôvernosť. Podľa Riksåklagaren (generálna prokuratúra) predstavovalo toto rozhodnutie v každom prípade dôverné informácie až dovtedy, kým Hybricon nevydala svoju tlačovú správu.

12. Högsta domstolen (Najvyšší súd) povolil podať dovolanie na základe skutkových zistení, ku ktorým dospel hovrätten (odvolací súd).

13. Hlavnou otázkou v tejto veci je, kedy by sa mali informácie v rozhodnutí o zadaní zákazky týkajúce sa postupu verejného obstarávania považovať za sprístupnené verejnosti, a teda za také, ktoré nepredstavujú dôverné informácie.

Právne predpisy

Obchodovanie s využitím dôverných informácií

14. Podľa lagen (2016:1307) om straff för marknadsmissbruk på värdepappersmarknaden (zákon o trestoch za zneužívanie trhu na trhu s cennými papiermi) sa osoba, ktorá má dôverné informácie a ktorá pre seba alebo inú osobu získa alebo prevedie finančné nástroje, ktorých sa informácie týkajú, prostredníctvom obchodovania na trhu s cennými papiermi, má odsúdiť za obchodovanie s využitím dôverných informácií (pozri kapitolu 2, § 1 ods. 1 pododsek 1). Trestom je trest odňatia slobody s hornou sadzbou dva roky. Pokiaľ je trestný čin závažný, trestom za závažné obchodovanie s využitím dôverných informácií je trest odňatia slobody s dolnou sadzbou šesť mesiacov a hornou sadzbou šesť rokov. Ak je skutok menej závažný, nevzniká žiadna zodpovednosť. Trestná zodpovednosť si vyžaduje, aby bol čin spáchaný úmyselne.

15. Prostredníctvom Lagen om straff för marknadsmissbruk sa do švédskeho práva transponuje smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/57/EÚ zo 16. apríla 2014 o trestných sankciách za zneužívanie trhu (smernica o zneužívaní trhu). Podľa článku 3 ods. 1 tejto smernice musia členské štáty prijať potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby sa obchodovanie s využitím dôverných informácií považovalo za trestný čin aspoň v závažných prípadoch a vtedy, keď je spáchané úmyselne.

16. Podľa kapitoly 1 § 4 lagen om straff för marknadsmissbruk sa za dôverné informácie považujú informácie v zmysle článku 7 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 596/2014 zo 16. apríla 2014 o zneužívaní trhu (nariadenie o zneužívaní trhu). Zodpovedajúci odkaz na toto vymedzenie pojmu v nariadení možno nájsť v článku 2 ods. 4 smernice o zneužívaní trhu.

17. Podľa článku 7 ods. 1 písm. a) nariadenia o zneužívaní trhu sa dôverné informácie vymedzujú ako presné informácie priamo alebo nepriamo súvisiace s jedným alebo viacerými emitentmi alebo s jedným alebo viacerými finančnými nástrojmi, ktoré neboli sprístupnené verejnosti a ktoré by v prípade ich sprístupnenia verejnosti mali pravdepodobne významný vplyv na ceny týchto finančných nástrojov alebo na cenu súvisiacich derivátových finančných nástrojov.

Zverejňovanie dôverných informácií

18. Podľa nariadenia o zneužívaní trhu musí emitent čo najskôr informovať verejnosť o dôverných informáciách, ktoré sa ho priamo týkajú (článok 17). Emitent musí zabezpečiť také sprístupnenie dôverných informácií verejnosti, ktoré umožní rýchly prístup a úplné, správne a včasné posúdenie informácií verejnosťou a v náležitých prípadoch v rámci úradne určeného mechanizmu.

19. V prípade, že emitent zverejní informácie spôsobom, ktorý je v súlade s podmienkami stanovenými v článku 17 nariadenia o zneužívaní trhu, považujú sa tieto informácie za sprístupnené verejnosti v zmysle článku 7 tohto nariadenia.

Informácie o výsledku postupu verejného obstarávania

20. Orgán, ktorý vedie postup verejného obstarávania, musí čo najskôr informovať záujemcov a uchádzačov o rozhodnutiach o zadaní zákazky alebo uzavretí rámcovej zmluvy [pozri kapitolu 12 § 12 ods. 1 prvý pododsek lagen (2016:1145) om offentlig upphandling (zákon o verejnom obstarávaní)]. Orgán musí poskytnúť informácie o výsledku postupu verejného obstarávania prostredníctvom oznámenia do 30 dní po uzavretí dohody (pozri kapitolu 19 § 7 ods. 1). Neexistuje žiadna povinnosť informovať o tom verejnosť predtým.

21. Rozhodnutie o zadaní zákazky však môže predstavovať verejný dokument, ktorý sa na požiadanie musí zverejniť.

Zverejňovanie verejných dokumentov

22. Základné ustanovenia upravujúce zverejňovanie dokumentov sa nachádzajú v kapitole 2 tryckfrihetsförordningen (zákon o slobode tlače). V tejto kapitole sa stanovuje, že každý má právo na prístup k verejným dokumentom, ale toto právo sa môže za určitých podmienok obmedziť. Dokument je verejný, ak je uložený u orgánu a považuje sa za prijatý alebo vyhotovený orgánom. Dokument sa považuje za vyhotovený orgánom okrem iného po svojom odoslaní (pozri kapitolu 2 § 1, 2, 4 a 10).

23. Osobe, ktorá si vyžiada verejný dokument, sa musí okamžite alebo čo najskôr povoliť prístup k dokumentu na mieste. Orgán musí na požiadanie – v prípade potreby za poplatok – poskytnúť prepis alebo kópiu dokumentu. Orgán musí takúto žiadosť urýchlene vybaviť (pozri kapitolu 2 § 15 a 16).

24. Podrobné ustanovenia, ktorými sa upravujú úradné postupy zverejňovania verejných dokumentov a obmedzenia práva na prístup k takýmto dokumentom, sa nachádzajú v offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) (zákon o prístupe verejnosti k informáciám a o dôvernosti). Podľa kapitoly 6 § 4 musí orgán na žiadosť jednotlivca poskytnúť informácie z verejného dokumentu uloženého u orgánu, pokiaľ tieto informácie nie sú dôverné alebo pokiaľ by to nebránilo riadnemu priebehu práce.

25. Právo na prístup k verejným dokumentom sa uplatňuje okrem iného aj v súvislosti so spoločnosťami s ručením obmedzeným, v ktorých majú obce

právne rozhodujúci vplyv. Na účely uplatňovania offentlighets- och sekretesslagen sa s takýmito spoločnosťami má zaobchádzať rovnakým spôsobom ako s orgánmi (pozri kapitolu 2 § 3).

26. V prípade postupu verejného obstarávania sa informácie týkajúce sa okrem iného ponúk nesmú za žiadnych okolností sprístupniť nikomu inému než uchádzačom, až kým sa nezverejnia všetky ponuky alebo neprijme rozhodnutie o dodávateľovi a ponuke, prípadne ak sa záležitosť predtým neuzavrela (pozri kapitolu 19 § 3 ods. 2 offentlighets- och sekretesslagen). Aj potom sa však na informácie týkajúce sa ponuky môže vzťahovať dôvernosc' (porovnaj okrem iného s kapitolou 31 § 16).

27. Vzhľadom na uvedené sa vychádza z toho, že jednotlivec má právo na prístup k rozhodnutiu o zadaní zákazky, ktoré prijal a odoslal orgán alebo obecný podnik, s ktorým sa má zaobchádzať ako s orgánom. Lehota, do ktorej by mal byť jednotlivec prakticky informovaný o rozhodnutí alebo jeho obsahu, sa môže líšiť v závislosti od spôsobu organizácie práce orgánu a ďalších okolností.

Potreba rozhodnutia o prejudiciálnej otázke

28. Tingsrätten (súd prvej inštancie) a hovrätten (odvolací súd) dospeli k záveru, že informácie v rozhodnutí o zadaní zákazky, ktoré obecný podnik odoslal dotknutým spoločnostiam, predstavovali dôverné informácie až do okamihu, keď Hybricon zverejnila tlačovú správu. Tieto súdy sa preto domnievali, že odoslanie rozhodnutia o zadaní zákazky obecným podnikom neznamenovalo, že informácie boli verejnosti sprístupnené spôsobom, ktorý je potrebný na to, aby sa už nepovažovali za dôverné informácie podľa nariadenia o zneužívaní trhu.

29. Hlavnou otázkou pre Högsta domstolen (Najvyšší súd) je, kedy by sa mali informácie v rozhodnutí o zadaní zákazky týkajúce sa postupu verejného obstarávania považovať za sprístupnené verejnosti, a teda za také, ktoré nepredstavujú dôverné informácie. V tejto veci vzniká preto aj otázka týkajúca sa výkladu výrazu „neboli sprístupnené verejnosti“ v článku 7 ods. 1 písm. a) nariadenia.

30. Z článku 7 ods. 1 písm. a) nariadenia nevyplýva, že by sa všetky informácie, ktoré neboli sprístupnené verejnosti spôsobom stanoveným v článku 17, mali považovať za nesprístupnené verejnosti. Podľa vyhlásení Európskeho orgánu pre cenné papiere a trhy (ESMA) sa dôverné informácie môžu sprístupniť verejnosti iným spôsobom než zverejnením podľa článku 17 vrátane opatrení prijatých tretími stranami (Questions and Answers on the Market Abuse Regulation, verzia 17, naposledy aktualizované 25. novembra 2022, A5.10).

31. Z nariadenia však výslovne nevyplýva, že sa informácie môžu sprístupniť verejnosti prostredníctvom tzv. skutočného zverejnenia, a navyše to nebolo potvrdené v žiadnom rozhodnutí Súdneho dvora Európskej únie. K tomu, aké požiadavky by sa mali v takýchto prípadoch uplatňovať, aby sa informácie prestali považovať za dôverné informácie, neexistujú žiadne usmernenia.

32. Nie je tak jasné ani objasnené, ako sa má v tomto smere vykladať nariadenie o zneužívaní trhu. Preto je potrebné požiadať Súdny dvor o prejudiciálne rozhodnutie.

Návrh na začatie prejudiciálneho konania

33. Högsta domstolen (Najvyšší súd) žiada Súdny dvor Európskej únie, aby rozhodol v prejudiciálnom konaní s cieľom odpovedať na tieto otázky:

1. Je nutné, aby sa zverejnenie informácií uskutočnilo spôsobom, na ktorý sa odkazuje v článku 17 nariadenia o zneužívaní trhu, aby sa informácie považovali za prístupné verejnosti v súlade s článkom 7 ods. 1 písm. a) tohto nariadenia?

2. Ak sa zverejnenie informácií môže uskutočniť iným spôsobom, aké okolnosti by sa mali zohľadniť pri stanovení toho, či by sa informácie mali považovať za prístupné verejnosti v zmysle článku 7 ods. 1 písm. a)?

PRACOVNÝ DOKUMENT